

CYNGOR GWYNEDD

PROTOCOL CYFRYNGAU CYMDEITHASOL I GYNGHORWYR

RHAGARWEINIAD

1. Mae “Cyfryngau Cymdeithasol” yn newid y ffordd y mae pobl yn cyfathrebu a rhwydweithio. Mae’r newid hwn yn cynnig llwyfan newydd ar gyfer ymgysylltu, cyfathrebu a gwranddo. O ganlyniad, mae’n naturiol bod y newid hwnnw yn effeithio’r modd y mae’r Cyngor yn cysylltu â dinasyddion y sir a hefyd y modd y mae cynghorwyr yn gweithredu.
2. Diben y ddogfen bolisi hwn yw cynnig arweiniad i gynghorwyr ar y defnydd o’r cyfryngau hyn.

Y MANTEISION A’R CYFLEON

3. Mae datblygiad y “Cyfryngau Cymdeithasol” yn cynnig cyfleon newydd ar gyfer rhannu gwybodaeth gyda a cheisio ymateb a barn gan drigolion. Mae’r dulliau gwahanol (Facebook, Trydar, Blog ayb) yn cynnig dull sydyn, rhad ac effeithiol o wneud hynny. Maent yn ddulliau hefyd sydd yn galluogi gwneud cyswllt â rhai sydd, efallai, heb fod ynghlwm â phrosesau democrataidd o’r blaen.
4. O ganlyniad, maent yn gyfryngau all brofi’n hynod ddefnyddiol i’r Cyngor yn gorfforaethol a hefyd i gynghorwyr lleol. O’u defnyddio’n iawn, gall cynghorwyr brofi budd mawr ac mae’r Cyngor yn annog defnydd priodol ohonynt gan gynghorwyr. Fodd bynnag, rhaid bod yn ymwybodol o’r peryglon a’r risgiau sydd ynghlwm â’u defnydd.

EGWYDDORION SYLFAENOL

5. Yr egwyddor sylfaenol yma yw bod “Safon Gwynedd” (gweler Atodiad 1) a’r Côt Ymddygiad i Gynghorwyr (Atodiad 2) yn berthnasol i unrhyw weithgaredd, yn cynnwys defnyddio Cyfryngau Cymdeithasol. Felly dylai ymddygiad aelod pan yn defnyddio cyfryngau cymdeithasol gadw at yr un safonau ag ymddygiad aelod mewn pwyllgor, cyfarfod cyhoeddus neu wrth ohebu â rhywun.
6. Felly, yn ogystal â dyletswyddau cyfreithiol arferol, dylid cofio’r egwyddorion a ganlyn:-
  - Dangos parch at eraill
  - Peidio â datgelu gwybodaeth eithredig neu gyfrinachol
  - Dim “bwlio” neu dychryn eraill
  - Dim ceisio budd personol
  - Cofio egwyddorion cydraddoldeb
  - Bod yn ofalus rhag penderfynu ymlaen llaw

Y CYFRIFOLDEB DROS “GYNNWYS”

7. Un gwahaniaeth mawr rhwng y cyfryngau cymdeithasol â chyfryngau a llwyfannau eraill yw bod ceidwad unrhyw Safle” yn gyfrifol nid yn unig em eu datganiadau eu hunain ond hefyd am datganiadau gan eraill sydd yn cael eu gwneud ar y safle hynny. Felly, os oes y gwneir datganiad amhriodol, perchennog y “safle” sydd yn gyfrifol am ei dynnu datganiad oddi yno.

TRAFODAETH “WLEIDYDDOL”

8. Mae trafodaethau “gwleidyddol” lleol yn medru bod yn rhai cadarn a heriol. Tra mae’r Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus wedi derbyn bod yn rhaid i aelodau fod â “chroen mwy trwchus” gan bod beirniadau syniadau a barn yn rhan o drafodaeth ddemocrataidd, mae “Safon Gwynedd” yn ei wneud yn glir na ddylid bod yn sarhau na’n ddilornus hyd yn oed yn y trafodaethau “gwleidyddol” hynny. Mae’r protocol hwn yn ategu bod y safonau hynny’n berthnasol i ddefnydd aelodau o gyfryngau cymdeithasol.

Y CYNGHORYDD FEL UNIGOLYN

9. Fe all cynghorydd sefydlu safleoedd yn ei enw ei hun neu fel “Y Cynghorydd****”. Dylai aelodau fod yn ymwybodol bod y protocol hwn yn berthnasol i’r naill senario a’r llall. Gan ei fod yn amlwg yn wybodaeth gyhoeddus bod unigolyn yn gyngorydd etholedig, dylai aelod fod yr un mor ofalus o ran cynnwys y naill a’r llall. Mae perthnasedd y protocol i faterion yn dibynnu ar y cynnwys ond mae’r safonau ymddygiad yn gyson ar eu traws.

Y DEFNYDD O OFFER Y CYNGOR

10. Bydd cynghorydd yn medru defnyddio offer y Cyngor ar gyfer cyhoeddi deunydd ar gyfryngau cymdeithasol ond dylai aelodau fod yn fwy gwylidwrus eto o ran y cynnwys

DEFNYDD MEWN CYFARFODYDD

11. Caniateir defnyddio cyfryngau cymdeithasol mewn cyfarfodydd o’r Cyngor a’i bwyllgorau. Fodd bynnag, dylid cofio:-
  - Dylai sylw pennaf aelod fod ar y drafodaeth sydd ar y gweill ac ar y penderfyniad y mae’n rhaid ei wneud
  - Ni ddylid trydar ar unrhyw fater eithredig neu gyfrinachol
  - Ni ddylid trydar ar fanylion cyfarfodydd

GWE-DDARLLEDU

13. Bydd y Cyngor yn symud maes o law i ddarlledu rhai o’i gyfarfodydd (Cyngor llawn a rhai pwyllgorau) dros y We. Fel rhan o’r datblygiad hynny, byddwn yn annog y defnydd o gyfryngau cymdeithasol i aelodau o’r cyhoedd ymateb i

drafodaethau. Fodd bynnag, bydd hynny'n digwydd trwy "safleodd" swyddogol y Cyngor. Bydd defnydd o gyfryngau gan aelodau etholedig yn unigol yn disgyn o dan paragraff 11 o'r protocol hwn

HYFFORDDIANT

14. Fe ddarperir hyfforddiant i aelodau ar y protocol hwn er mwyn arfogi aelodau i wneud defnydd addas a chyfrifol o'r cyfryngau ond yn pwysleisio cyfrifoldeb yr aelod unigol dros ei ddefnydd ohonynt

DELIO Â CHWYNION

15. Dylid cyflwyno unrhyw gwynion am y drefn i'r Swyddog Priodoldeb ***

ATODIAD 1 – SAFON GWYNEDD

ATODIAD 2 – COD YMDDYGIAD

ATODIAD 3 - CANLLAW CYMDEITHAS LLYWODRAETH LEOL CYMRU

DRAFT